

זוהר הקדוש עם פירוז'

מתוך מדבר מדבר על הפרשה

עלון מס' 119 סדרת יתרו תשפ"א

י"ל בעזה"ת ע"י מרכז מתוק מדבר ת.ד. 5135 ירושלים

יתרו שמע באמת ונכנע לפני הקב"ה

וישמע יתרו וגוי, וכי יתרו שמע וכל עלמא לא שמעו, והא כתיב (שמות טו יד) שמעו עמים ירגזון, אלא כל עלמא שמעו ולא אהברו, והא שמע ואתבר (דף סח ע"ב) ואחפכיה מקמיה דקדשא בריך הוא, ואתקרב לדחלתייה.

רבי אבא אמר, בכמה אחר פגין דקדשא בריך הוא כל מה דעבד לעילא ותפא, כל איהו קשות ועוברדא דקשות, ולית לך מלה בעילמא דבעי בר נש לדחיא ליה מניה ולאנהגנא ביה קלנא, דהא בלהו עובדא דקשות אונן, וכל אצטראיך בעילמא.

מתוק מדבר

יתרו קיבל את דבריו כמ"ש וישמע משה לקול חותנו ויעש כל אשר אמר, וו"ש בכמה אחר פגין, דקדשא בריך הוא כל מה דעבד לעילא ותפא כל איהו קשות ועוברדא דקשות בכמה מקומות למדנו בכל מה שעשה הקב"ה למעלה ולמטה הכל הוא אמת ומעשי הם אמתיים שנבראו לצורך העולם ולא נבראו לשוא ולתהו אלא הם הכרחים לתיקון העולם, ולית לך מלה בעילמא דבעי בר נש לדחיא ליה מניה ולאנהגנא ביה קלנא ואין לך דבר בעולם שהאדם צריך לדחות אותו ממנה ולנהוג בו בzion, דהא בלהו עובדא דקשות אונן וכל אצטראיך בעילמא כי כולם הם פועלות אמתיות והכל נדרש לתקן העולם, וטעם הדבר כי הרי אין כח לשום נברא לבורא שום בריה אלא הכל נברא בכח העליון, וכן יש שר וכח וצורה לכל הנבראים, ואפילו הגורעים המזוקים יש להם שורש למעלה בקדושה העלונה באצלות, וכן המבזה אותם נוגע בכבוד עליון שבראם לצורך העולם, והיודע סוד הנבראים כולם ידע צורכם למעלה ולמטה. (דף סח ע"א-ע"ב ובכיאורינו ברך ו עמי טו-יז)

יתרו שמע באמת ונכנע לפני הקב"ה

וישמע יתרו וגוי מנסה וכי יתרו שמע וכל עלמא לא שמעו וכי רק יתרו שמע שהקב"ה קרע את הים לפני בני ישראל וכל העולם לא שמעו, והא כתיב שמעו עמים ירגזון הרוי שככל העמים שמעו, ומתרץ אלא כל עלמא שמעו ולא אהברו אלא כל העמים שמעו אבל לא הוועיל להם כלום כי לא נשברו ולא נכנעו לפני הקב"ה, והא שמע ואתבר (דף סח ע"ב) ואחפכיה מקמיה דקדשא בריך הוא ואתקרב לדחלתייה והוא שמע ונשבר ונכנע מלפני הקב"ה ונתקrb ליראותו, וזה היה שמיעה באמת.

רבי אבא אמר בא להקדים שאין ראוי לאדם לזלול בדברים הנראים שאינם לצורך העולם ואפילו בסטראה אחרת, שבני אדם חשובים שהוא נברא ללא צורך ואדרבה מוטב היה שלא נברא, אבל כשנידرك במשיחו יתרוץ נביין איך הכל הוא צורך בעולם, וכך לא זלול משה בדברי

אפיקו דברי הדיווט ראוי לשמעם

פא חזי, יתרו הוא דיבב עיטה למשה על תקונא, כי אצטראיך, ורוא דא דאודוי ליה לקדשא בריך הוא, וסדר קפמיה תקונא (דברים א' ז') כי המשפט לאלהיים הוא, ולא לסתרא אחרא, וידיגין לישראאל אהתייהיבו ולא לאחרא, דכתיב (חחים קמו ט) חקייו ומשפטיו לישראאל.

ותא חזי לא ינהיג בר נש קלנא באחרא, ומלה דהדריווטא מלה (דף סט ע"א) איהו, זהה במשה בתיב ויישמע משה לקול חותנו וגוו'.

המזכיר שם שמים לבטלה טוב לו שלא נברא

ואיסיר ליה לבר נש לארכרא שםיה קדשא בריך הוא בריקניא, דכל מאן דאדרבר שמاء קדשא בריך הוא בריקניא, טב ליה דלא אתרבי. רבבי אלעוז אמר לא אצטראיך למדבר שמאה קדישא אלא בתר מלה, (כלומר על מלה), (דף פח ע"א) זהה שמאה קדישא לא אדרבר באורייתא אלא בתר תריין מלין, דכתיב (בראשית א' א) בראשית ברא אלהים, רבבי שמעון אמר, לא אדרבר שמאה קדישא אלא על עולם שלם, דכתיב (שם כ' ד) ביום עשות יהוה אלהים ארץ ושמים.

מהtopic מדבש

ותא חזי לא ינהיג בר נש קלנא באחרא ובא וראה שלא ינהג אדם בזון באדם אחר, ומלה דהדריווטא מלה (דף סט ע"א) איהו ודבריו של הדיווט גם הם דבריהם שראויל לשם כshawormן דבר הגון, זהה במשה בתיב ויישמע משה לקול חותנו וגוו' ויתרו היה הדיווט לגבי משה ועכ"ז דבריו הגיעו עד רום השמים בסוד ובמעשה, ואפיקו משה מבחר האדם שמע בקהלו.

(דף סח ע"ב-דף ע"א, ובביאורינו כרך ו עט' כב-ככ)

המזכיר שם שמים לבטלה טוב לו שלא נברא

ואיסיר ליה לבר נש לארכרא שםיה קדשא בריך הוא בריקניא ואסור לאדם להזכיר את שמו של הקב"ה לבטלה, דכל מאן דאדרבר שמאה קדשא בריך הוא בריך אלעוז אמר לא אצטראיך למדבר שמאה קדישא אלא בתר מלה אין ראוי להזכיר שם הקדוש אלא אחר שאמר תיבה כדי שייתלבש השם בלבד קדשו, (דף פח ע"א) דהא שמאה קדישא לא אדרבר באורייתא אלא בתר תריין מלין כי שם הקדוש אלהים לא נזכר בתורה אלא אחר שתי תיבות, דכתיב בראשית ברא אלהים ולא

אפיקו דברי הדיווט ראוי לשמעם

פא חזי יתרו הוא דיבב עיטה למשה על תקונא דידיגין בא וראה יתרו הוא שנמן עזה למשה על סדר הדרינימ, ומשה לא זלול בדבריו לומר וכי אנו צריכים לעצחן, אלא קיבל את עצתו כدلקמן. והוא ראייה שהכל הוא צורך העולם כי אם לא היו כל הנמצאים אפיקו החיצוניים מושרשים למעלה, איך נתיקר שמו של הקב"ה ע"י יתרו שהיה כומר לע"ז שהיה מן הראי שלא יבא בכלל לעולם, אלא ודאי הוא כי יתרו היה לו שורש בקדושה לנין היה ראי שיתקדש שמו יתברך אפיקו על ידו, ואמר כי הכי אצטראיך כן צריך להיות שהקדושה תעלה ע"י הסטרא אחרא, כי כשרואים שהగוים שבם בתשובה ומתקיריים מתقدس שמו יתברך יותר مما שמתقدس על ידי הצדיקים כدلקמן, ורוא דא דאודוי ליה לkadsha בריך הוא וסדר קפמיה תקונא דידיגין וסדר זה שהוא רואים אצל יתרו שהודעה להקב"ה וסדר לפניו תקון דיניו, לאחיזאה מה דכתיב הוא בא להורות על משיכ' כי המשפט לאלהיים הוא הינו רק בקדושה ולא לסתרא אחרא כי משפטם הם חוקי סדום הנודעים, וידיגין לישראאל אהתייהיבו ולא לאחרא והדינים ניתנו רק לישראל ולא לעם אחר דכתיב מגיד דבריו ליעקב חקייו ומשפטיו לישראאל לא עשה כן לכל גוי ומשפטים כל דעומ, נמצא שעיל ידו נתقدس שם שמיים.

מִפְאָן דֶּלָא לְאַדְכָּרָא שֶׁמָּא קָדִישָׁא בְּרִיקְנִיא, וּכְתִיב לֹא תְשָׁא אֶת שֵׁם יְהוָה אֱלֹהֵיךְ לְשֹׁוא, (ס"א כְּתִיב לֹא תְשָׁא אֶת שֵׁם יְהוָה אֱלֹהֵיךְ לְשֹׁוא, דֶּלָא לְאַדְכָּרָא שֶׁמָּא קָדִישָׁא בְּרִיקְנִיא, אֶלָּא בְּבָרְכָתָא או בָּצְלוֹתָא, וּמִן דָּא דָכְרָר שֶׁמָּא קָדִישָׁא בְּרִיקְנִיא דֶּלָא בְּבָרְכָתָא או בָּצְלוֹתָא, כִּדְנַשְׁמַתְיָה נְפֻקָּת מִינִיה זָמִינִין לְאַחֲרֵעָא מִינִיה וְלִנְקָמָא מִינִיה נְזִקְמִין, דָכְתִיב כִּי לֹא יִנְקָה יְהוָה אֶת אָשֶׁר יִשְׂא אֶת שְׁמוֹ לְשֹׁוא).

וְתַגִּינִין אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מַהוּ בְּרָכָה, שֶׁמָּא קָדִישָׁא, בְּגִין דְּמִינִיה מְשֻׁתְּכָה בְּרָכָתָא לְכָל עַלְמָא, וּבְרָכָתָא לֹא אַשְׁתְּכָה עַל אֶתְרַ רִיקְנִיא, וְלֹא שְׁרִיָּא עַלְוי, הָרָא הוּא דָכְתִיב לֹא תְשָׁא אֶת שֵׁם יְהוָה אֱלֹהֵיךְ לְשֹׁוא.

העוסק בתורה אוחזו באין סוף ב"ה

אלין עשר אמירן אינון שֶׁמָּא דָקְרָשָׁא בְּרִיקְ הָוּא וְאוֹרְיִיתָא כֶּלָא שֶׁמָּא חָדְהָוּי, שֶׁמָּא קָדִישָׁא דָקְרָשָׁא בְּרִיקְ הָוּא מִפְשָׁ, זְפָא חֹלְקִיהָ הַמָּא דְזַכְיִ בָּה, מִן דְזַכְיִ בָּאָוְרִיתָא זַכְיִ בְּשֶׁמָּא קָדִישָׁא (דָקְרָשָׁא בְּרִיקְ הָוּא מִפְשָׁ), רַבִּי יוֹסִי אָמַר בְּקָדְשָׁא בְּרִיקְ הָוּא מִפְשָׁ זַכְיִ, (ס"א וְכָנַסְתָּ יִשְׂרָאֵל) דָהָא הָוּא וְשֵׁמִיהָ חָדְהָוּי, בְּרִיקְ שֵׁמִיהָ לְעַלְםָ וּלְעַלְמִי עַלְמִין אָמַן.

מתוק מדבש

(דף צ'ב-פח ע"א, ובכיאורינו כרך ו עט' רמנ'ג-רמדן) ריק.

העוסק בתורה אוחזו באין סוף ב"ה

אלין עשר אמירן אינון שֶׁמָּא דָקְרָשָׁא בְּרִיקְ הָוּא וְאוֹרְיִיתָא כֶּלָא שֶׁמָּא חָדְהָוּי אלוּ עשרה הדרותה הם שמו של הקב"ה מפני שם נגד העשר ספירות, וְאוֹרְיִיתָא כֶּלָא שֶׁמָּא חָדְהָוּי וכל התורה כולה מ'בראשית' עד לעניין כל ישראל' הוא שם אחד קדוש שֶׁמָּא קָדִישָׁא דָקְרָשָׁא בְּרִיקְ הָוּא מִפְשָׁ שם הקדוש של הקב"ה ממש, ר"ל אם מסדר כל אותיות התורה יחד ותעשה מהם תיבה אחת גודלה, יצא מהם שם אחד של הקב"ה, וזה השם אינו כשר כינויים שאינם שממו ממש, אלא בויה השם נכללו בו כל השמות וכל הכוונים וכל הפעולות, (וכותב הרاء"ג וויל', דוק הפלא זהה שمبرאותה עד לעניין כל ישראל הוא שם אחד קדוש, ועשרה שמות שאינם נמחקים הם ענפי שם הקדוש הזה). זפאה חולקיה דמאן דזכי בָּה אשרי חילקו של מי שזכה בתורה, כי מִן דְזַכְיִ בָּאָוְרִיתָא זַכְיִ בְּשֶׁמָּא קָדִישָׁא מי שזכה בתורה וכיה בשם הקדוש, מפני שככל מה שעוסק בתורה בהלכותיה או בפירוש מצותיה ופסחיה ונסתריה ודרושיה, הוא עוסק בשם הו"ה בענפיו וספרותיו, וכן הוא אחוז בכל הספירות שם ייחד שם הקדוש, רבי יוֹסִי אָמַר העוסק בתורה בקָדְשָׁא בְּרִיקְ הָוּא מִפְשָׁ זַכְיִ הָוּא זוכה ממש בהקב"ה, ר"ל שהוּא ממש אחוז באין סוף ב"ה השוכן בתחום הספרות, דָהָא הָוּא וְשֵׁמִיהָ חָדְהָוּי והוא כי הוא הא"ס ב"ה ושמו היינו עשר ספרות הם אחד. (דף צ'ב, ובכיאורינו כרך ו עט' רענו)

אמר אלהים בראשית. רבי שמעון אמר, לא אַדְכָּרָא שֶׁמָּא קָדִישָׁא אֶלָּא עַל עַולְםָ שְׁלָם לֹא נזכר בתורה שם הקדוש הו"ה אלא על עולם שלם, דָכְתִיב בַּיּוֹם עֲשֹׂוֹת יְהוָה אֱלֹהֵים אָרֶץ וּשְׁמִים וכל שכן שאסור להזיכרו לבטלה.

מִפְאָן דֶּלָא לְאַדְכָּרָא שֶׁמָּא קָדִישָׁא בְּרִיקְנִיא מכאן אנו למדים שלא להזכיר שם הקדוש לבטלה, ועוד כתיב לא תְשָׁא אֶת שֵׁם ה' אֱלֹהֵיךְ לְשֹׁוא שפирושו דֶלָא לאַדְכָּרָא שֶׁמָּא קָדִישָׁא בְּרִיקְנִיא שלא להזכיר שם הקדוש לבטלה, אֶלָּא בְּבָרְכָתָא או בָּצְלוֹתָא אלָא בְּרָכָה או בְּתִפְלָה, ומִן דָּא דָכְרָר שֶׁמָּא קָדִישָׁא בְּרִיקְנִיא דֶלָא בְּבָרְכָתָא או בָּצְלוֹתָאomi שמו כיר את השם הקדוש לבטלה שלא בברכה או בתפלה, כִּדְנַשְׁמַתְיָה נְפֻקָּת מִינִיה זָמִינִין לְאַחֲרֵעָא מִינִיה וְלִנְקָמָא מִינִיה נְזִקְמִין כְּשַׁנְשָׁמוֹת תְּצָא מִמְנוּ עֲתִידים לְהַפְרָעָה מִמְנוּ וַיְנִקְמוּ מִמְנוּ נְקֻמּוֹת דָכְתִיב פִי לא יִנְקָה ה' את אָשֶׁר יִשְׂא אֶת שְׁמוֹ לְשֹׁוא.

וְתַגִּינִין ולמדנו אמר רַבִּי יוֹסִי, מַהוּ בְּרָכָה מַיִּנְקָרָא בְּרָכָה, ואמר שֶׁמָּא קָדִישָׁא היא המלכות, (השכינה) ונקראת בְּרָכָה בְּגִין דְּמִינִיה מְשֻׁתְּכָה בְּרָכָתָא לְכָל עַלְמָא משומם שמצא שפע ברכה לכל העולמים התחתון, וּבָרְכָתָא לֹא אַשְׁתְּכָה עַל אֶתְרַ רִיקְנִיא וְלֹא שְׁרִיָּא עַלְוי והברכה אינה נמצאת במקום ריק ואני שורה עליו הָרָא הוא דָכְתִיב לֹא תְשָׁא אֶת שֵׁם ה' אֱלֹהֵיךְ לְשֹׁוא וזה קשור לתחילת המאמר שאמר שם ר' יש' שאסור לברך על שלחן

צורך לשמה את ההורים בעזה"ז ובעזה"ב

כבר את אביך ואת אמך, בבדחו בכסות נקייה, דהינו בוגרי מצוה, (שם ג ט) בבד את יהו"ה מהונך, דא תורה ומצוות, הרא הוא דכתיב (שם פסוק ט) ארוך ימים בימינה בשמאלה וגוי, דענו לאו איהו בר נש אלא מן התורה ומן המצוות, אשפטמודע דבתר דאומראה מארץ מתניתין, אין עני אלא מן התורה ומן המצוות.

ובגין דא בבד את יהו"ה מהונך, ולא תשפدل באורייתא כדי להתגדל בה, כמה דאומראה חבריא ואל תעשים עטרת להתגדל בהם, ולא אמר אקרא בעבור שיקראוני רבי, אלא (תהלים לד ד) גדו ליהו"ה אתי.

מתוק מדבש

של התורה יש עשור וכבוד, ומפרש דענו לאו איהו בר נש אלא מן התורה ומן המצוות שלא נקרא האדם עני אלא כשהוא עני מן התורה והמצוות, אשפטמודע דבתר דאומראה מארץ מתניתין נודע אחר שהעמידו בעלי משנה (נמק סילדיין דף ע"ט), כי אין עני אלא מן התורה ומן המצוות ומכללו לאו אתה שמעה הנ, כלומר דעתך רבר נש אורייתא ומצוות שעשו של האדם הוא תורה ומצוות.

ואמר כי ובעין דא ובshall זה כתוב בבד את ה' מהונך שתכבדו מעורך, דהינו ולא תשפדל באורייתא כדי להתגדל בה שלא עוסוק בתורה שהיא עשורך כדי להתגדל בה אלא לשם ה', כמה דאומראה חבריא כמו שהעמידו החברים במס' אבות פ"ד מ"ה, ואל תעשים את התורה ואת המצוות עטרת להתגדל בהם, ולא אמר אקרא בעבור שיקראוני רבי, אלא כמו שאמר דור המלך לבני ישראל גדו ליהו"ה אתי גדו לה' כמוני, שהיה העסק שלכם בתורה ומצוות לשם שמיים בלי שום פניה כלל.

צורך לשמה את ההורים בעזה"ז ובעזה"ב

כבר את אביך ואת אמך פירושו שצורך לכבדם בכל זיגר יקר בכל מני כבוד בין בכבוד הגוף ובין בכבוד הנפש, דהינו למחדי לון בעובדי דכשראן שצורך לשמה אותם במעשים טובים, כי זהה הם שמותם בעולם הזה ובעולם הבא, כמה דאת אמר גיל ג'il אבי צדק פ"י גיל בעולם הזה בחיו, גיל ושmach בעולם הבא אחר מותו, וכן איהו יקנאה האבוי וקדמיה וזהו כבוד אביו ואמו.

כבר את אביך הינו את הקב"ה, ואת אמך הינו את השכינה, בבדחו בכסות נקייה פירושו דהינו בוגרי מצוה בטלית נאה וב齊יות נאה, ועוד שתהיה המצווה שתקיים נקייה ובראה לשם יהוד קדשה בריך הוא ושכינתייה, ולא יתעורר בה מחשבה רעה כלל, וכן מש"כ בבד את ה' מהונך פירושו דא תורה ומצוות זה נאמר על לימוד התורה וקיים המצאות הרא הוא דכתיב ארוך ימים בימינה, בשמאלה עשור וכבוד, פ"י בשמאלה

שבח דא שידרא

כי לימוד הזorder בגירסה בعلמא הוא בונה עולמות, וב"ש אם יכה ללמד ולהבין פירושו מאמר אחד יעשה תיקון למעלה בשעה אחת מה שלא יעשה בלימוד הפישט שנה תמיינה.

(נסא מלך תיקון מ"ג אות ס')

הזהר בקדוש" ע"פ "מתוק מדבש" הפירוש הנפלא שהתקבל בכל תפוצות ישראל

פורמט כיס
"זובלטך בדור"
מהדורות ר' יוסף
צבי עברנער
[cm 16.5/11.5]

פורמט רגלי [cm 24/17]

פורמט ביגז'י - מהדורות ר' העරש וועבערד
[cm 17/12]

